

Sonja Sever
Bebec Miha

Ilustriral M. Sedej

Vas, v kateri je zagledal mali Mihec luč sveta, ni bila ravno majhna. Vlekla se je kakor dolga kača ob vznožju visokega gorovja, spremljana od bistre Rečice. Skoraj pol ure hoda je bilo od prve do zadnje hiše. Zato ni čudno, da so jo imenovali Dolga vas.

Prijazno so mežikali pomladni sončni žarki čez greben, mehko so pobožali kmečke hišice in toplo oplazili vaški zvonik, ki je s svojo šilasto glavo bedel nad dolgo faro. Posebno prijazno pa so posijali na mali holm, ki se je dvigal na koncu vasi. Tu je stala pod orjaškim orehom, kakor pod varnim dežnikom, mala kočica. Onemogla, kakor trudna starka, je slo-nela ob mogočnem deblu. Gorje, če bi kdo posekal oreh, pri priči bi se sesula v prah. K sreči pa ni bilo v vsej Dolgi vasi tako zlob-nega človeka in kočica, dasi močno vegasta, je še pridno varovala pred dež-jem in mrazom ubogo vdovo s sinčkom Mihcem in kozo sivko.

Sončni žarki so prilezli do okenca in rahlo potrkali na šipo.

»Mihec, Mihec, pridi ven, na zeleno trato, da se poigramo!«

Mihec bi prav rad sledil vabilu, toda bil je še mnogo, mnogo premajhen, da bi sam odprl duri, a mamice že ves popoldan ni bilo doma. Šla je k županovim na dnino, služiti kruh. Sladko se smehljaje je ležal malček v svoji pisani zibelki in z drobnimi ročicami lovil zlate pramene, ki so radovedno stikali po izbi. S svojimi temnimi očmi je napeto sledil plesu brenččih muh nad seboj. Tudi če se mu je katera nagajivo usedla na nasek, se ni razjezil. Nasprotno, še bolj so se mu usteca širila na smeh.

Nenadoma, glej, je pokukala v zibelko mala miška. Ko jo je Mihec opazil, je živo zacepetal od veselja. Miška se ni prestrašila, zaupno je celo splezala nanj in ga hudomušno gledala s svojimi drobnimi očki. Mihec bi rad prijel živo igračko. To se pa miški ni zdelo pametno in spretno se je izmikala njegovim nerodnim peščicam. Vse bolj jo je zanimala skorjica kruha, katero je fantek malo prej sesal. Iztaknila jo je v njegovi blazinici in smuk! z njo zbežala. Mihec je razočarano gledal za drobnim gostom, toda kmalu se je potolažil in spet napeto opazoval ples veselih muh in s prstki lovil sončne žarke. Miška, muhe in sončni žarki, to so bili njegovi tovariši v dolgih, samotnih urah. Tako dobro se je z njimi zabaval, da se nikoli ni jokal.

Sonce se je počasi poslavljaljo, muhe so se skrile po koteh in tudi miške ni bilo več na spregled. Toda Mihec ni ostal dolgo sam, kmalu so se odprla vrata in vstopila je mama.

»Mihec, Mihec!« je že na pragu ljubeče klicala svojega otroka. Toda glej, sinček se ni zmenil za mili mamin glas. Niti glavnice ni okrenil. Smehljaje se je strmel kar naprej skozi okno za poslednjimi sončnimi žarki.

»Mihec, Mihec!« ga je ponovno poklicala mati, toda spet zaman. Mihec se ni ozrl. Mamin obraz je postal silno žalosten. »Moj Bog!« je zaskrbljeno zašepetala. »Mar je res siromaček gluh?« Brž je odložila culo, pristopila k zibelki in se sklonila nad otroka. Ta hip je Mihčev obrazek zasijal od sreče. Živo je zamahal z ročicami in rad bi zaklical: »Mamica, mamica!« Toda iz grla se mu je izvil le nenačuden, grgrajoč glas.

Kakor z ostrim nožem je prebodlo materino srce spoznanje: »Mihec, moj angelček, je res gluh!« Vsa žalostna je skrila svoj obraz v njegovo blazinico in bridko zaihtela.

Mihec jo je začudeno gledal s svojimi velikimi očmi, kakor bi jo hotel vprašati: »Mamica, zakaj si tako žalostna?« Čvrsto je ovil ročice okrog njenega vratu in tudi sam začel milo jokati.

»Nikar ne jokaj, fantek!« se je zdrznila mati, »saj te imam tudi takega rada!« Čvrsto je stisnila revčka na svoje prsi in ga zibaje odnesla pred kočo. Tu je Mihec v svitu večerne zarje med pisanimi cveticami kaj hitro pozabil svojo bol. Glasno se je zasmel in živo kobacal po mehki travi. Mama pa je hitro pripravila večerjo, ga nahranila in ko je večerni zvon pel svojo pesem čez hribe in doline, je že Mihec sladko spal.

Mama je še dolgo v noč sedela sklonjena nad zibelko. Težke skrbi so jo mučile: »Kaj bo s teboj, moj sinček?« je zdaj pa zdaj zašepetala. »Kako se boš naučil govoriti, če ne slišiš? In kako boš živel, ko mene ne bo, a ti boš gluh in nem sam taval po svetu?« Ob takih žalostnih mislih je kar ob zibelki trudno zaspala.

Čas je hitro potekal in Mihec ni več ležal v zibelki. Pridno je že capkal okrog kočice in hodil celo z mamo na dnino. Tudi prve hlačke je že imel. Toda, o gorje, slišal še vedno ni! Iz ust se mu ni hotela izviti nobena beseda, dasi se je često silno trudil. Mama je bila zaradi tega zelo žalostna in večkrat je na tihem točila solze. Ker pa je bil Mihec drugače bister otrok, se je sčasoma naučil brati besede z maminih ustnic, a svoje misli je skušal izraziti z raznimi kretnjami, znaki z rokami in čudnimi glasovi. Tako sta se naposled mama in sinček še dokaj dobro sporazumevala.

Toda koliko teže je bilo Mihcu med otroki! Medtem ko so se njegovi tovariši veselo igrali in čebljali, je on mirno sedel ob strani in jih opazoval. Kadar jim je hotel kaj dopovedati v svojem jeziku, so se mu na vse grlo smejali in ga oponašali. »Bebec Miha, bebec Miha!« so ga drazili in to ime se ga je tudi oprijelo.

Kako je krvavelo mamino srce, ko je to slišala! Silno se ji je smilil revček. Mihec pa se ni jezil na otroke; celo dobrodušno se je smejal, kakor da bi ga to vse le zabavalo. In sploh je bil silno prijazen fantek, tako da so ga končno le vsi radi imeli.

Mihcu pa niso bili otroci najdražji tovariši. Kakor nekdaj v zibelki sončne žarke, muhe in miško, tako si je našel sedaj v prirodi nove prijateljčke. Kmalu je poznal vsako cvetico na domačem holmu in z velikim zanimanjem opazoval, kako raste in cvete. Vedel je za

vsakega martinčka in kje ima svojo luknjo v starem zidovju bajtice. Silno so ga zabavali prešerni skoki kobilic, predvsem pa je ljubil ptice in vse, kar je znalo leteti. Po cele ure je opazoval rajanje metuljev na cvetočem travniku in končno sam razprostrl svoje ročice kakor krila in z njimi živo mahal, kakor da bi tudi on hotel vzleteti. Toda kmalu jih je razočaran povetil in z željnimi očmi gledal za krilatci.

Njegov najboljši prijatelj in najmilejši tovariš pa je bila koza sivka. Dasi je imela ostre roge, ga nikoli ni butnila, tudi če jo je v svoji otroški nerodnosti nemilo potegnil za ušesa. Igrala se je z njim kakor mamica s svojim malčkom, mu lizala ročice in obrazek in celo pustila, da jo je zajezdil! Glasno je tedaj zameketala in oprezno stopala s svojim malim gospodarjem na hrbtu. Ko je bil Mihec malo večji, jo je v zahvalo vsak dan vodil na pašo. Obhodil je z njo vso dolino in ji skrbno izbiral najsočnejšo hrano.

Ko je bilo Mihcu šest let, mu je mama naredila prav posebno veselje. Ker je videla, kako spretno rezlja z nerodnim kuhinjskim nožem razne igračke, mu je kupila lep pipec. Odslej je Mihec samo rezljal in rezljal. Naredil si je voziček, pa še konjička zraven, tudi oslička in kozo in sploh je skušal upodabljati vse, kar je videl okrog sebe. In glej čudo, vse se mu je še dokaj posrečilo. Mama ga je z veseljem opazovala in skoraj pozabila nesrečo, da je njen sin gluh in nem.

Nekoč je Mihec zašel s svojo kozo na drugo stran vasi. Prišel je mimo mlina in iznenaden obstal. Zastrmel je v vrteče se mlinsko kolo, saj je to danes prvič videl. Dolgo je opazoval kolo in malone pozabil na svojo kozo. To noč mu mlinsko kolo skoraj ni dalo spati, kar venomer je videl pred seboj njegove urno vrteče se lopate.

Drugi dan je že navsezgodaj gnal svojo sivko k bližnjemu potoku in tu začel z vso vnemo nekaj rezljati. Kozi se je kaj čudno zdelo, da se Mihec danes tako malo briga zanjo. Često je prišla k njemu in ga vprašujoče dregnila z gobčkom. Toda Mihec se ni dal motiti. Le bežno jo je pobožal in vneto rezljal dalje. Ko se je zvečerilo, je skrbno skrtil izrezljane kose in se ves zamišljen vrnil domov. Skrbelo ga je, če bo tekel njegov mlinček, in spet ni mogel dolgo zaspati. Komaj se je zdani- lo, je že zopet čepel ob potoku in marljivo delal. Zvonilo je pol- dan, ko se mu je

končno zdelo vse v redu, in z burnim utripajočim srcem je postavil čedno izdelano mlinsko kolesce v vodo. In glej, kolo se je vrtelo, da je bilo veselje!

»Vrti se, vrti!« je zavriskalo v njem. Visoko je poskočil in od radosti objel začudeno kozo. Prevelika je bila sreča, da bi jo mogel sam nositi. Brž je stekel k mami na bližnje polje in k otrokom na travnik in jim vneto kazal z roko, kako se tam ob potoku naglo vrti njegovo mlinsko kolo. Radovedno so mu vsi sledili, kaj neki ima tako imenitnega. Nemalo so se začudili, ko so zagledali ljubko, urno se vrteče mlinsko kolesce. Glasnega in veselega odobravanja ni bilo ne konca ne kraja.

Odslej so otroci venomer tiščali okrog Mihca in ga z velikim zanimanjem opazovali, kaj dela. Mihec ni bil zadovoljen s kolescem, ki se le prazno vrti. Zdelo se mu je, da morajo biti v mlinu skrite še vse večje skrivnosti.

Že drugo jutro se je spet znašel s svojo kozo v njegovi bližini. Napeto je opazoval mlinarja, ki se je zdaj pa zdaj prikazal s težko vrečo, od pet do las oprasen z moko. O, če bi sedaj Mihec znal govoriti, kako lepo bi ga prosil, naj mu le za trenutek pokaže svoj mlin! Tako pa se je le oprezno približeval in radovedno pokukal skozi na pol odprta vrata.

»Kaj pa ti tukaj?« je nenadoma zarentačil mlinar v mlinu. Ker ga Mihec ni slišal, se ni ganil, nasprotno, še bolj radovedno je silil skozi vrata.

»No, kaj hočeš, čigav si?« je zopet zaklical mlinar, ki je stal na visokem odru.

Mihec, ki seveda tudi sedaj ni slišal, niti zaglušljivega ropota v mlinu ne, je silil še naprej. Zdajci je zagledal v polmraku vrteče se osi in zobčasta kolesa. Ob tem čudovitem pogledu je pozabil na vse. Kakor da bi ga čudežni stroj privlačeval s tajno močjo k sebi, je stopil v mlin in se približal vrtečemu se in grabečemu zobovju. Tako strmeče in kar brez sape je buljil v kolesje, da je bil celo mlinar osupel in si fantka bolj ogledal. Spoznal ga je in prišel k njemu.

»No, Mihec,« ga je stresel rahlo za rame. »Kaj ti je tu tako všeč?«

Mihec se je preplašeno zdrznil in že mislil pobegniti. Ko pa je zagledal dobrodušni mlinarjev obraz, je s prstom pokazal na kolesa in dvigajočo se stopo ter se od sreče široko zasmel.

»A, a, to ti ugaja!« mu je prijazno prikimal mlinar, ga prijel za ročico in mu razkazal ves mlin. Mož se ni mogel dovolj načuditi, s kolikim zanimanjem pregleduje ta mali revež vsako malenkost in mu celo s prsti kaže, da prav dobro razume, kako se vse to vrti in giblje. Ko mu je pa naposled še trdil, da bo tudi on naredil takšen mlin, ki se bo prav tako hitro vrtil, se je mlinar široko nasmejal:

»Ni šmet, ti si pa tič! No, ko bo tvoj mlin gotov, me pa pokliči, da vidim, če si res tak mojster!«

Mihec ga je kar razumel, bral mu je besede z ustnic in vneto prikimal. Bog ve, kako dolgo bi se še rad razgledoval po mlinu, da ni v tem hipu pokukala sivka skozi vrata in široko zameketala, kot bi hotela reči: »Me ee e, kje si? Tako se brigaš zame?« Mihec je brž hvaležno stisnil mlinarjevo roko in odhitel s svojo kozo na pašo.

Odslej se je sivka zraven Mihca silno dolgočasila. Dasi je pomulila že vse grmovje in travo okrog potoka, se Mihec ni in ni zganił od tam. Vse dni je čepel na bregu, rezljal, sestavljal in zbijal

in vedno več otrok je tiščalo okrog njega. Koliko zanimivega so pa tudi lahko videli! Potok ni več vrtel le prazno mlinsko kolesce. Kmalu so se na bregu dvigale in spuščale drobne stope in v veliko veselje otrok živo klopotala: »Tik-tok, tik-tok, tik-tok!« Mihecu to še ni bilo dovolj, hotel si je napraviti res pravi mlin in cele dneve se je trudil, da bi iz okroglega lesa izrezljal zobčasta kolesa. Končno je po dolgem rezljanju tudi to zmoget in kmalu se je vrtel tudi mlinski kamen, ki je bil sicer samo iz lesa. Ko pa je potem naredil še lijak, ki se je tresel kakor v pravem mlinu, so otroci proglasili Miha za največjega umetnika na svetu.

Mihec je bil ves blažen. Še isti dan je pohitel k mlinarju in ga povabil v svoj mlin. Mlinar, ki je že slišal od svojih otrok o Mihčevih čudežih ob potoku, se ni dal dolgo prositi in šel kar z njim. Svojim očem ni mogel verjeti: drobni Mihčev mlin je bil res pravi umotvor.

»Ti si pa mojster,« je skoraj ganjen hvalil malčka, nežno ga potrepil po rami in vzdihnil: »Škoda, da si gluhi in nem, kaj bi še lahko bilo iz tebe!«

Odslej je bebec Miha zaslovel po vsej Dolgi vasi kot mali umetnik. Ta sloves pa ni motil dečkov, da ga ne bi še vedno večkrat dražili. Posebno rad se je zadiral nanj županov edinec Francek, ki si je domišljal, da ni le najbolj ugleden, temveč tudi najbolj razumen deček v vsej vasi. To so mu tudi do sedaj vsi otroci molče priznavali in bil je njih vodja. A zdaj mu naenkrat ta bebec kvari ugled! Najbolj pa je grizlo Francka to, da je moral na tihem sam priznati, da takega mlinčka ne bi mogel narediti, čeprav je tri leta starejši od Miha. Zato mu je ponagajal, kadar koli je le mogel. Priložnosti ni manjkalo, saj je bil Mihec včasih tako nenavaden in smešen! Kolikokrat je pokleknil sredi travnika pred kakšno neznamno cvetico, se z njo pogovarjal in jo poljubil. Tudi s polži, hrošči in mravljami se je razgovarjal kakor z ljudmi, seveda v svojem nerazumljivem jeziku. Najbolj smešen pa je bil tedaj, ko je hotel biti metulj ali ptica. Krilil je z rokami in glasno tulil.

»Bebec nori, bebec nori!« so tedaj kričali otroci in se na vse grlo smejali. Še odrasli so začudeno majali z glavo, češ: »Včasih res ni nekaj pri njem v redu.«

Mihec pa se ni dosti zmenil za mnenje otrok in ljudi. Ker je bil gluhi, je pač živel v svojem svetu. Vse, kar je raslo in se gibalo, mu je bilo drago kakor sestra in bratec. Ker ni hodil v šolo, je vedno imel mnogo, mnogo časa. Brez dela pa ni nikoli posedal, vedno je nekaj sestavljal in gradil. Mama pa je skrbela zanj, da tudi lačen ni bil nikoli. Tako je živel in se razvijal tjavdan.

(Dalje.)